

ВНУТРІШНЬОФІРМОВИЙ КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ

Анотація. Розглянуто теоретичні питання дослідження процесу контролю якості надання аудиторських послуг.

Аннотация. Рассмотрены теоретические вопросы исследования процесса контроля качества предоставления аудиторских услуг.

Annotation. The theoretical aspects as far as the process of quality control of auditing services is concerned were investigated.

Ключові слова: аудит, якість аудиторських послуг, нормативно-правове забезпечення, Аудиторська палата України.

Сучасні реалії розвитку аудиту в Україні активно впливають на необхідність вирішення проблеми створення внутрішніх стандартів контролю якості аудиторських послуг, яким належить важлива роль у нормативному забезпеченні аудиторської діяльності та професійному саморегулюванні. Вітчизняний досвід та зарубіжна практика свідчать про те, що застосування внутрішніх стандартів контролю якості аудиторських послуг є необхідною умовою підвищення конкурентоспроможності аудиторської фірми. Таким чином, внутрішньофірмовий контроль якості аудиторських послуг у сучасних умовах стає доволі актуальним.

Метою даного дослідження є теоретичне обґрунтування необхідності складання внутрішньофірмових стандартів якості аудиторських послуг та процесу контролю за якістю надання аудиторських послуг. Для дослідження поставленої мети необхідно вирішити такі завдання: визначити необхідність створення системи внутрішньофірмового контролю якості аудиторських послуг; проаналізувати сутність процесу контролю за якістю аудиторських послуг.

Аналіз літературних джерел дозволяє виділити основні напрями створення системи внутрішньофірмових стандартів контролю якості на фірмі відповідно до міжнародних стандартів. Вагомий внесок у вивченні проблеми контролю аудиторських послуг зробили зарубіжні та вітчизняні вчені: Ф. Бутинець, М. Білуха, Т. Мултанівська, М. Горяєва, О. Редько, Я. Гончарук, Е. Гутцайт.

Завдяки кваліфікованим фахівцям система аудиту практично має апробовану систему забезпечення: інформаційно-методичне, програмно-технологічне, нормативно-правове. Воно повинне постійно оновлюватись відповідно до вимог та потреб аудиторської практики яка систематично змінюється [1].

Нормативно-правовим забезпеченням для створення та функціонування внутрішньофірмової системи контролю якості за наданими послугами є Міжнародний стандарт аудиту 220 "Контроль якості під час аудиту історичної фінансової інформації" (далі – МСА 220) та Міжнародний стандарт контролю якості № 1 "Контроль якості для фірм, що виконують аудит та огляд історичної фінансової інформації, а також інші завдання з надання впевненості, та надають супутні послуги" (далі – МСК Я 1).

В обох стандартах об'єктом управління є внутрішньофірмовий контроль якості, який має передбачати такий розподіл функцій, обов'язків та сфер діяльності аудиторського персоналу, який би дозволив досягнути найвищої якості при наданні послуг.

Професійне надання "якісних" аудиторських послуг є налагоджений процес формування документації з аудиту, завдяки чому, з одного боку, дає змогу аудитору створити базу аудиторських перевірок для внутрішньофірмового контролю якості аудиторських перевірок, а з іншого – в разі захисту сумлінності виконання своїх обов'язків.

Коли дотримуються критеріїв якості проведення аудиту, які встановлені в нормативних документах, тоді його можна вважати якісним. Крім критеріїв якості, необхідно дотримуватись вимог: п. 6 ст. 12 Закону України "Про аудиторську діяльність", згідно з яким аудитори повинні здійснювати перевірку контролю якості виконаних робіт; Кодексу етики професійних бухгалтерів; внутрішньофірмовими стандартами якості; Міжнародним стандартом аудиту (МСА); вимогам Реєстру аудиторських фірм та аудиторів і положення, розробленими Аудиторською палатою України (АПУ) [2; 3].

На систему якості аудиторських фірм впливають на практиці чинники, які не завжди дотримуються діючого законодавства. Автор погоджується з поглядами інших вчених, що для формалізації критеріїв якості потрібно змістити акцент на аналіз чинників, які її забезпечують. Виходячи з етапів процесу аудиту, їх можна класифікувати таким чином: укладання договору на аудит; планування аудиту; документування процесу аудиту; документування результатів аудиту [4; 5].

Організація системи внутрішнього контролю та її функціонування спрямовані на усунення ризиків діяльності. Предметом розробки внутрішньофірмових стандартів аудиторської діяльності як науково-практичного напрямку є

Таким чином, можна зробити висновок про те, що в Україні потрібно розвивати систему забезпечення внутрішньофірмового контролю якості аудиту та постійно підвищувати роль аудиторської діяльності. Також необхідно удосконалити нормативну базу, враховуючи всі аспекти аудиторської сфери діяльності в країні, спираючись на вимоги міжнародних стандартів, і саме тоді Україна зможе вийти на міжнародну арену надання якісних аудиторських послуг.

Наук. керівн. Мултанівська Т. В.

Література: 1. Бутинець Ф. Ф. Аудит : підручник для студентів спеціальності "Облік та аудит" вищих навчальних закладів / Ф. Ф. Бутинець. – [3-тє вид., доп. і переробл.]. – Житомир : Рута, 2006. – 512 с. 2. Мултанівська Т. В. Внутрішньофірмовий контроль якості аудиту / Т. В. Мултанівська, М. С. Горяєва // Економіка розвитку. – 2009. – № 1 (49). – С. 91–95. 3. Гутцайт Е. М. Аудит: концепція, проблеми, ефективність, стандарти / Гутцайт Е. М. – М. : ЕЛІТ 2000 ; ЮНИТИ-ДАНА, 2007. – 400 с. 4. Редько О. Якість аудиторських послуг: філософія та міфологія / О. Редько // Бухгалтерський облік та аудит. – 2009. – № 1.4. 5. Білуха М. Т. Курс аудиту / Білуха М. Т. – К. : Вища школа: Тов. "Знання", 1998. – 573 с. 6. Гончарук Я. А. Аудит : навч. посібн. / Я. А. Гончарук, В. С. Рудницький. – [3-тє вид., переробл. і доп.] – К. : Знання, 2007. – 443 с.